

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-ut 4 szám
hova a előzetési pénzek
hirdetések és minden a ki
adóhivatalt érdeklő közle
mények küldendők.

Nyit t t é r b e n e g y s o r
közlési díja 20 fillér

H i r d e t é s e k j u t a n y o s
á r o n v é t e t n e k f e l .

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egészévre 10 kor. — fillér
Félévre 5 kor. — fillér
Negyedévre 2 kor. 50 fillér

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi rész
illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza

Hivatalos közlemények.

582 ikt. Szarvas nagyközség előjáróitól.

1900

HIRDETMÉNY.

A szarvasi járási főszolgabíróság 49/10 számú rendelete folytán közhírré tétetik, hogy az 1879. évben született I. korosztálybeli állításkötéselek sorshuzása folyó évi február hó 5 napján d. e. 8 órakor Szarvas község tanácstermében fog megejtetni.

Felhívtnak ennél fogva az állítás kötelesek, hogy a mondott időben es helyen tisztán öltözve bot nélkül pontosan jelenjenek meg.

Szarvas, 1900. január 20. án.

Az előjáróság nevében:

S A L A C Z, jegyző.

139—III. 1900 ikt. Szarvas város előjáróságától.

HIRDETMÉNY.

A nagymélt. honvédelmi miniszterium 16.500/91 számú rendeletének 3 §-a alapján felhívtnak a községbeli lótulajdonosok, hogy a birtokukban levő lovakat és teherhordó állatokat 1900 évi január hó 31-ik napjáig alólírott községi előjáróságnál a községi rendőrség helyiségében ott e célra kiszolgáltatandó úrlapon jelentsék be.

Azon lótulajdonosok, kik lovaikat a kitűzött határidőn belül bejelenteni elmulasztják, az idézett miniszteri rendelet alapján a járási közigazgatási hatóság által a községi szegényalap javára minden ló után 20 koronáig terjedhető bírsággal büntetendők és lovaiknak utólagos bejelentésére kötelezendők.

Az évi bejelentés alól fel vannak mentve:

1. Az Ő Felsége és a Felséges uralkodóház tagjainak udvartartására szolgáló lovak;
2. Az állami lötenyésztési intézetek lovai;
3. A katonai igazgatás lovai es a tényleg szolgáló katonatisztek azon saját lovai, melyekre szolgálatuk ellátására szükségük van;
4. A nemzetközi szerződések szerint felmentett lovak.

Kelt Szarvason, 1900. január 5.

Az előjáróság nevében:

S A L A C Z jegyző.

ad 340 ikt. Szarvas nagyközség előjáróitól.

1900.

HIRDETMÉNY.

Alólírott községi előjáróság közhírré teszi, hogy a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium megbízásából a ménesi m. kir. vinczeleir iskola igazgatóságának kiküldötte Veterán Jenő m. kir. szőlészeti és borászati felügyelő úr 1900 évi márczius hó 2. 3. 4. és 5. napjain naponként d. u. 5—7 óráig a község háza tanács termében szőlészeti előadásokat fog tartani.

Az előadások nyilvánosak s arra ez érdeklődők ezennel meghívtnak,

Szarvas, 1900. január 20.

Az előjárók nevében:

S A L A C Z, jegyző.

Számlelészámítás

Rég nem olvastunk oly valóban életrevaló és egyáltalán súlyos közéleti betegséget orvosolni akaró kezdeményezésről, mint a melyet a fővárosi iparegyesület, a kereskedelmi és ipar-

csarnok együttes erővel indítottak meg. Lényege az akciónak az, hogy az iparosok és kereskedők pénzt kapjanak számláikra. Létesüljön egy bank, egy szövetkezet, mely a számlákat számitolja le.

Az ipari és kereskedelmi világot nálunk ez a reform talpra tudná állítani, egyuttal pedig üdvös hatást gyakorolna arra a speciális magyar betegségre, mely abban nyilvánul, hogy számlák kifizetését a végtelenségig szeretjük halogatni.

A hozzánk is beküldött felhívás kereskedői rövidséggel következőkben vázolja a mozgalom nagy horderejét:

A künnlevőségek legnagyobb része váltókkal nem fedezett nyílt tételek képez; milliók és milliókra rugó nyílt künnlevőségek összege hever lekötve paragon, daczára annak, hogy nyílt künnlevőségek rendszerint jobbak, mint azok, melyek váltó által vannak fedezve, hiszen sok üzlet ágnál csak nem sértés számba megy a jobb vevőktől váltófedezetet kérni.

A nyílt tételek mozgókka tétele által a magyar kereskedő és iparos egy új, eddig ismeretlen hitelforrást fog igénybe vehetni, újabb tőkék állanak majd rendelkezésére. Lehetővé lesz majd ezáltal téve, hogy magyar kereskedő és iparos készpénz mellett vásárolhat, minnek előnye nemcsak a pénztár engedményben (cassaconto), hanem az előnyösebb bevásárlás lehetőségében is rejlik és e mellett a magyar kereskedelmet és ipart függetlenné teszi.

A ki vett valaha időt börtökinteni jobb nevű kereskedők és iparosok könyveibe, bizonyára elszörnyűködött a kün levő számlák összegének nagysága fölött. Egész csomó kereskedő s iparos van, ki 20—30 ezer, sőt ennél nagyobb össze-

TÁRCA

Az első bál után.

Egy bájos kis kalitkában vagyunk. Oly szép-derült és boldog a kis budoirban minden... A kel, lemes illattól áradozó levegő, a hízlegősen kínálkozó kék selyem párnás bútorok, a sok mindentéle fölösleges, de mégis ide illő apróság, azok a végtelenül kedves miniatűr csecebecsék s az a minden tárgyról szemérmesen visszaverődő kék és rózsaszínű selymes fény sejteti velünk, hogy a kis kalitka egy augsyalian szép, tisztalelkű leány otthona.

A velencei tükör előtt úde arcaú, csillogó szemű cseres znyepiros ajku, szinte légiösen finom, de már a hajadon bájaival ékes termetű leánya tetszeleg öntudatlan büszséggel. Mellette áll anyja, szorgos figyelemmel igazgatva lánya ruháját. Hiszen ma megy Lenke először bálba...

A leánya pajzán kedvvel kacérkodik a tükörben.

— Jaj de szép vagyok anyám.

Gyermekes ártatlansággal csodálkozva csapja össze kezét, de nyomban vérpáros lesz arca s szégyenkezve fut el.

— Te bohó — nevet az anyja s büszkén, benső örömmel szemléli leánya szépségét.

— Mától fogva nagy lány vagy — szól az anya komolyan.

Lenke meglepetten tekint anyjára.

— A mai napot sohasem fogod elfelejteni leányom.

A leánya elgondolkozik, de csakhamar visszanyeri jó kedvét s grimassokat vág a tükörbe önmagára.

— Aminő benyomásokkal jössz haza a mai, életben első bálról, olyan lesz jövendő boldogságod. A leánya alig figyel anyja szavaira. Nem is értené meg azokat.

— Na, most már készen vagy — szól végre az anya s még egyszer végig nézi leányát bíráló szemével.

— Igazán szép vagy.

Lenke is, nemének finom ösztönével vizsgálja magát a tükörben.

— Gyönyörű a ruhám, de mégis olyan furcsán érzem magam benne — szól végre zavarodottan.

— Olyan kevés ruha van rajtam...

— Ó te naiv leány, hisz így vagy szép s csak így fogsz tetszeni.

Lenke őszinte álmétkodással tekint anyjára.

— Igen leányom, bennünket nőket a férfiak csak akkor szeretik, ha szépek vagyunk...

Az anyja még többet akart mondani, de habozni látszik.

— Te szép vagy, s az jövendő boldogságod egyik biztosítéka.

A leánya szemérmesen elpirult.

— Szép szemeid elbűvöltek, fehér karjaid, nyakad gömbölyű vállaid, kobold pedig rabszolgáiddá tessik őket.

Lenke arca tűzben égott az előtte félig érthetetlen szavakra.

— Elemér ezt sohasem mondotta nekem...

Az anyja kedvetlen mozdulatot tett leánya szavaira.

— Leányom a mai naptól fogva már nem vagy kis lány s az olyan gyermekkori ábrándokról, minő reád nézve Elemér volt, le kell mondanod.

Lenke szemében könnyek jelentek meg.

— De én Elemért szeretem, ő olyan jó.

— El kell felejtened s el fogod felejteni.

A leánya ártatlan szép arcát csillogó könnyek kezdék nedvesíteni.

— Pár év múlva Lenke férjhez kell menned s Elemér nem az a férfi, aki hozzád illenék. Azután meg te előttem sokkal fényesebb jövő áll —

— Te szép leány vagy s reád ezenkívül szép örökség is vár. Neked jogod van nemcsak szived hajlamára, de eszed tanácsára is hallgatni —

— Most pedig leányom fogadd anyai áldásomat első megjelenésed alkalmával a világ előtt. Légy okos...

Tündöklő fényárban úszik a bálterem. Könnyen öltözött lence alakok lejtnek a sima parketten. Olyan fényes, káprázatos itt minden, mint egy álom. De ez az álom nem üdit, hanem izgat... A szemekben titkos tűz fénye lobog, a fődetlen vállak, a lihegő keblek, a nyak, az arc, a kéjes érzéstől pezsdülő vér pirjában égnek... Egymásra hajló, simuló alakok pihegő tudóval, tüzelő arccal subannak végig s reszkető ajakkal sugdosnak tilos bókokat...

get is kénytelen adósainál hevertethi. A pénzintézetek csak korlátozott váltóhitelt nyitnak a kereskedők és az iparosok számára s könyörtelenül hajtják be követelésüket, ha ütött a váltó lejárat órája.

A számla-leszámitolás módját nyújtana a most váltóhitellel nem bírók számára is, hogy forgó tőkéhez jussanak. A magyar kereskedés és ipar csak úgy virágozhat és veheti föl a küzdelmet idegen konkurrenciával, ha a kereskedők és az iparosok anyagi helyzete szilárdabbá válik.

A társadalmi életre pedig azért lesz jó hatással a dolog, mert idővel talán mégis csak leszokunk a könnyelmű adósságinálásról, illetőleg hozzászokunk adósságaink pontosabb megfizetéséhez. Mert mégis csak különbség az, ha egy idegen testület, egy szigorú és bennünket nem ismerő leszámító intézet kéri számon számláink beváltását, a helyett, hogy] rendszeresen iparosunk vagy kereskedőnk nógatna arra bennünket. A szabót vagy cipészt könnyen elutasíthatjuk, mert tudjuk, hogy 10 vagy 20 frtért nem futhat mindjárt az ügyvédhez és bírósághoz. Ellenben a leszámító intézettel nem lehet majd kedélyeskedni és egyre újabb terminusokra halasztani a számlafizést. Az bizony pöröl és licitál, ha vonakodunk rendezni tartozásunkat.

Ebből majd az következik, hogy ha idővel megszokjuk, hogy csak annyi adósságot csináljunk a mennyit pontosan kiegyenlíthetünk, valamivel takarékosabbak, rendszeresebbek leszünk. Ez nagy előnyére lenne a magyar társadalomnak, mely ma még meglehetősen lax felfogást tanúsít az adóssági kérdésekben. Nálunk csak a kártya adósság ki nem fizetése vág a becsületbe. Ellenben kereskedőt, szabót, cipészt és egyéb iparost zavarba ejteni számlánk kiegyenlítésének halogatásával: uri tempó, amelyért senkit semmiféle kaszinóból vagy társaságból ki nem néznek.

A külföldön már működnek ily számla eskomptáló intézetek. Bécsben például évenként 60 millió korona értékű számlát váltanak be. Jellemző, hogy az eskomptált számláknak alig másfél százalékát kellett eredménytelenül visszaadni az iparosoknak és kereskedőknek. Látható ebből, hogy az intézet úgyszólván minden rizikó nélkül működhetik. Mert, ha valamely

számla be nem hajtható, azt visszaadják az illető iparosnak vagy kereskedőnek, a ki a hézagot esetleg újabb számlákkal fedezi.

A tervet Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter is élénk helyesléssel fogadta s nemcsak erkölcsi, hanem anyagi támogatásban is hajlandó részesíteni a létesítendő intézetet. Általános hatás azonban csak úgy várható, ha az intézet működése nemcsak a fővárosra szorítkozik. Fiókokat kell szervezni minden nagyobb városban, hol az ipar és kereskedelem segítségére szorul.

Szeretnők, ha Szarvas város iparosai és kereskedői is a fölvetett eszmét megbeszélés tárgyává tennék s kellő időben összeköttetésbe lépnének az intéző körökkel.

A vidéki sajtóról.

Lehetőleg röviden, de annál őszintébben óhajtjuk elmondani azokat a nehézségeket, melyekkel a vidéki sajtónak megküzdenie kell.

A vidéki sajtótól sokkal többet követel a közönség, mint a fővárositól. Hogy minő alapon, minő jogon, azt nehéz volna megmondani, de a tényt magát eltagadni nem lehet. Határozottan elvárja, megköveteli az olvasó, hogy a vidéki újság szája ize szerint legyen írva, szerkesztve.

És épen mivel az már régi és elvitathatatlan igazság, hogy minden embernek a gusztságtalant eltalálni lehetetlen: a vidéki sajtónak ropant nehéz, majdnem lehetetlen olyanná lennie, hogy úgynevezett közéleti színvonalára vergődjék.

A komoly feladatuknak megfelelő törekvő és határozottan irodalmi színvonalon álló lapok sem részesülnek abban a támogatásban, a melyre működésükkel minden tekintetben rászolgáltak.

A vidéki lapnak a maga körében éppen úgy megvan a maga fontossága és hatása, mint a fővárosinak. Nagyon tévesen, elfogultan és igazságtalanul ítélnék azok, kik a fővárosi sajtót respektájják kizárólag, míg a vidéki sajtót a nagyképtűsködő kicsinylés érellen gunnyával illetik nem egyszer, sőt alkalomadtán tiszta jó szándékait is kétségbe vonják. Talán ez a körülmény okozta, hogy tollforgató embereink, a vidéken lakó írói tehetségek még a támogatásra

valóban érdemes, irodalmi színvonalra törekvő lapokat sem keresik fel dolgozataikkal. Ha vala mely kérdést a vidéki lap fel is vett, az figyelmen kívül marad, nem szólnak hozzá még azok sem, kik a korszámlásra hivatva volnának.

A vidéki sajtó őszinte, komoly törekvését minden oldalról a legnagyobb közönnyel fogadják. Hatóságok, egyesületek, testületek, egyesek csak félvállról veszik, csak amolyan megtört, vegetálásra szánt dolognak tekintik a vidéki sajtó egy-egy organumát.

Csak akkor mutatkozik némi becsülés vagy elismeréshez hasonló jelenség, mikor a sajtó szolgálatát, közreműködését már nem lehet kikerülni. De komoly támogatást, önzetlen segédkezést ritkán és kevés helyen van alkalma tapasztalhatni.

Vannak egyes örvendetes kivételek, olyan helyek, hol a hatóságok, egyesületek, testületek, úgyszólván versenyeznek a sajtó támogatásában; a hol a vidéki, a helyi sajtót és annak hivatásos munkásait megbecsülik, mint a közügynek fáradszónak előharcosait.

A legtöbb helyen azonban csak követelni és gáncsokodni tudnak és szeretnek, ebben szivesen és örömmel egyetértenek, de mikor támogatásról és közreműködésről van szó, akkor háttérbe, félre vonul mindenki.

Egyrészt a túlszűzött követelmények, másrészt a joggal megkövetelhető támogatás hiánya teszik igen nehézé a vidéki sajtó helyzetét. S ezt túrjuk, túrnunk kell egy jobb jövő reményében. Egyelőre a becsületesen és önzetlenül teljesített munkálkodásban találunk megnyugvást.

Ujdonságok.

— Vármegyénk alispánjának kitüntetés. Dr. Fábry Sándort, vármegyénk közszereplőjében álló alispánját ő felsége királyi tanácsosa nevezte ki a békésgyulai megyei kórház megalapítása körül szerzett érdemeiért. Ez a 600 beteg befogadására képes, teljesen modernül berendezett kórház az ő kezésére és az ő fáradszónak közreműködésével épült fel Fábry alispán azonban a közügyek terén szerzett má-nemű hasznos munkásságával is részesült a kitüntetésben. A III. gazdakongresszuson „Az alföldi parasztszociálisták”-ról tartott előadása nagy figyelmet keltett és kiinduló pontja volt a baj orvoslására irányuló többnemű intézkedésnek. A gyulai Erkel szobor létesítésében is jelentékeny része volt. Hat év óta alispánja a megyének s ez idő alatt

Lenkét szédület fogja el a látványra. Ártatlan lelkét remegő félelem hatja át, olyan napfényes, olyan meztelen itt minden; s az a parkett olyan sima, szinte fél az eleséstől s reszkető lépdél az udvarlók serege között.

Sápadt arcú, delejes szemű ifjú első táncosa.

Egész testében remeg, térdői inognak, amint az ifjú ölelő karjai között tova lejt. Szemei nem látnak, érzékei elzabudnak, egész valóját olyan kéjesen kábító, de mégis kellemetlen érzés hatja át.

Fél ettől az ifjútól. Olyan perzselően függeszti reá égető szemeit, szinte fáj neki.

— Lenke, kegyed a legszebb . . . — rebegi az ifju elfuló hangon.

Lenkének arcába szökik a vér.

— Boldogan halmék meg lábai előtt, ha . . . — folytatja lázasan az ifjú s még közelebb szorítja ma gá hoz a reszkető leánykát.

Összerzzen a hiszélő szavakra. Ijedség, félelem fogja el szívét, amint egész közelről éri az ifjú forró lehellote.

A fölgerjedt ifjú hirtelen egy tüzes csókot nyom a leányka hófehér vállaira.

Lenke megdöbbenve tekint táncosára,

— Vakmerő — rebegi s iszonyodva takarja el égő arcát.

Támolygó lépésekkel ér anyjához, akinek tündöklik az arca a boldogságtól. Lenke esdőlög emeli szo-

meit anyjára; oly sokat fejeznek ki az ártatlan galambszemek, hogy az anya is zavarba jön.

— Lám paláz az kedvesem, majd olmulik . . . — bátorítja.

Lenke pedig réveteg szemekkel keresi Elemért, mintha ő hozzá akarna menekülni. De ő nincsen itt . . .

Lenkét egész udvar veszi körül. Természetes bájai lebilincselnek mindenkit. Ártatlansága meghódítja a könnyű vért ifjakat. Egyik ifju kezéből a másikba kerül; fáradszónak nem érez, de gyermeg ártatlansága felháborodik. Bántják a reá irányuló sok égő szem, az ölelő karok s a fülébe sugott hiszélő, de arczipiritó bökök. Ugy szeretne sírni . . . De nem tud. Valami tompa szédülés, mámorító érzés fogja el egész valóját.

Keserű csalódással szívében távozik Lenke a bálteremből anyja karjain. Keblében oly sok meghatározhatatlan érzelem viaskodik. Arcát égeti a lázas pir s még fülében szonganak azok az édes, behizélő sima szavak.

Az anya keble bűszkén dagadoz leánya hódításai felett.

Megvagyok elégedve leányom a mai estével, te voltál a bál királynője.

Lenke keserűen mosolyog. Maga sem tudja miért de reá éremlyítő hatással volt az a tündöklő est. Az a

sok lázban égő arc hidegen hagyta őt s úgy fáj valami benn a szívében.

Föl föl tűnik lelkében Elemér őszinte jóságos arca, a kit mellőznek miatta. Ugy fáj az neki, úgy szerelné őt megvizsgálni, de még sem tud már reá oly ártatlan örömmel gondolni, mint akárcsak tegnap is . . .

Már hiu volt. De ezt ő nem tudta. Mintha ki cserélték volna, mintha valami finom fátyol vonta volna be szívét abból a fényes, káprázatos bálterem forró levegőjéből. Ahitva óhajtotta vissza régi nyugodt lelkét, de már elvesztette.

Lefekvés előtt szomorú mosolylyal arcán, de mégis tetszelegve vizsgálta a velencei tükörben testének bájjait, melyek a férfiakat úgy elszédítik.

Soha sem tette ezt azelőtt . . .

Szinte elszégyelte magát önmaga előtt. Néma vádat érzett szívében, De oly jól esett most látnia, tudnia, hogy ő szép.

Az azelőtt boldogságot, ártatlanságot lehelő szűzies szobácskában pedig egy lelkében megbeszült leányka visszafojtott zokogása hallatszik. A puha selyem párnákat egy elvesztett ártatlan boldogság fölött ejtett könyvek áztatják . . .

Figyelő.

a megyei közigazgatást egészen új alapokra fektette. Békésmegye volt az első az országban, mely az ő kezdeire megyei telefont nyitott, hatalmas eszközét a jó közigazgatásnak. Sokat fáradt a megyében a házi és gyáripár kiterjesztésében is a közreműködésének része van a csabai földműves iskola megalapításában s a megyei nagy uthalózat s utak kikövezésében.

— **Képviselői közgyűlés.** A község képviselő testülete folyó hó 31én (szórván) délután 2¹/₂ órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. A közgyűlés 1899 évi 207ik számú határozata értelmében a Pusztakákai Pusztá Décs — Tóni szállás és pusztá Halásztelék 50% től községi adó kedvezményének megszüntése ügyében hozandó határozat 2. A Derekegyházi határátnak a községi mezői közös dűlő utak hálózatába való felvétele — illetve ezen ut érdekeltségének megállapítása 3. Az 1899 évi VIIk t. cs. alapján elhatározása annak, ha vajon Szarvas községe igénybe venni kívánja e? azon jogot, hogy a község — a szesz, bor és hus fogyasztási cikkekre külön községi adópótlékot vehessen ki. 4. A szarvasi kir. járásbírósa f. évi 57ik számú, kérdése hogy a kir. járásbírósa által bérben birt helyiségek, mely feltételek mellett és mily évi bérért adhatnak újra bérbe a járásbírósnak. 5. A községi esaternázási munkálatok végrehajtására vonatkozó mérnöki javaslat. Egyébb időközben befolyó ügyek és előjárói előterjesztések.

— **Közgyűlés.** A helybeli önkéntes tűzoltó egyesület ma vasárnap január 28án d. u. 2 órakor a szabadalvú polgári kör helyiségében évi tisztújító közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyat az elnöki megnyitót, a titkárnak az évi eseményekről szóló jelentése, a tisztújítás s esetleg előforduló indítványok képezik.

— **Próba beszéd.** Scholcz Gyula Felső-bakai lelkes, ma vasárnap d. e. tartja próba predikációját az ó templomban.

— **Körvendészet.** Körvendészet rendezett a mult héten Schreiber Lipót a Kontúr-tele kákai vadászterületen hol 8 vadást 91 nyulat ejtett el.

— **Ki lehet törvényhatósági bizottsági tag?** A törvényhatósági bizottsági taggá való megválasztása ügyében a közigazgatási bíróság legutóbbi ülésén a következő érdekes határozatot hozta: Ahhoz, hogy valaki törvényhatósági bizottsági taggá legyen, az illető törvényhatóság területén legalább két éven át való lakás mellett nem kívánatik meg, hogy valamely ingatlan is birjon, vagy adót valóságban is fizessen, hanem elégséges, ha a két évi lakás mellett róá vala mely állami adó kivétel volt.

— **A nőegylet táncmulatsága.** A szarvasi nőegylet mult szombaton tartotta az „Árpád szálloda“ összes termeiben farsangi táncmulatságát, a mulatság minden tekintetben beváltotta azokat a szép reményeket, melyeket sikeréhez a rendezőség fűzött. Az estély szép iövedelmet hozott az egyesület pénztárának s dícséret illeti mindazokat, akik sikerén fáradoztak, mert hiszen az egyesület jövedelme szegényeknek segélyezésére szolgál és így fáradozásukkal szép, emberbaráti célt segítettek elő. A fényesen sikerült táncmulatságon, mely vidám hangulatban egész reggelig tartott, a következő hölgyek vettek részt: A s z o n y o k: Bárány Béláné, Bakay Gézáné, Bugyis Andorné, ifj. Dérczy Péterné, özv. Eszes Mihályné, Dr. Fuksz Ignáczné, Holéczy Gusztávné Haviár Daniné, Dr. Haviár Gyuláné, Hanka N. né (Tótkomló) Dr. Hajas Józsefné, Dr. Lengyel Sándorné, özv. Ponyiczki Györgyné, özv. Pokomáudi Sándorné, özv. Tassy Gusztávné, Tapolicsányi Imréné, Zlinszky Istvánné. L e á n y o k: Eszes Ilonka, Hanke nővérek (Tótkomló), Holéczy Mariska, Horvát Ilona (Tótkomló) Lavatka Ilona, Pokomády Vilma, Szemes Jolán, Varga Erzsike (Püspök Ladány), Zlinszky Rózsika. K a r z a t o n: Dr. Déry Henrikus, Grimm Mór, Kerényi Vilmosné, özv. Nyácaik Sománé, Dr. Reismann Adolfné, Dr. Salacz Oskárné, Sárkány Imréné, Dr. Szemes Gyuláné, Tajber Gusztávné. L e á n y o k: Tajber Margit, Holéczy nővérek.

— **Közgyűlés.** A helybeli kaszinótársulat folyó hó 28án azaz ma délután 4 órakor tartja évi rendes közgyűlését az Arpád vendéglőben levő helyiségében. A közgyűlés főtárgyat az általános tisztújítás képezi.

Nyilvános számadás. A szarvasi nőegylet folyó hó 20-án tartott táncmulatságának összes bevétele 424 kor. összes kiadás 214 korona 46 fillér. Tiszta jövedelem 209 korona 54 fillér. Felülfizettek: Gróf Uiberacker Ottóné 40 korona, gróf Csáky Albin 16 korona, Haviár Dániel 10 korona, Ponyiczki Máté 9 korona, Perczel János 8 korona, Dr. Szlovák Pálné 8 korona, Dr. Mázor Elemér, Szirmay L. Arpád, Medveczky József és Glasner Adolf 7—7 korona, Dr. Haviár Gyula és N. N. 6—6 korona, Dr. Fuksz Ignác, Mikolay Mihály és Burger Frigyes 4—4 korona, Waldner Ignác, Bakay Sándorné 3—3 korona, Dr. Hajas József, Popják György, ifj. Dérczy Péter, Grimm Mór, Dr. Reismann Adolf 2—2 korona, Konstantinovic István, Mázor József, Sártes Antal, Gaál Imre 1—1 korona.

— **A gyomai földparcellázás.** Az a bizottság, a melyet Gyoma és a szomszédos községek lakosai által tartott értekezlet kiküldött, hogy a földvásárlásra hajlandó község nevében a Wodianer féle 29 ezer holdas uradalomnak parcellázási ezélokra való megvétele ügyében tárgyaljanak, az elmúlt héten érintkezésbe lépett az örökösökkel, A Wodianer örökösök képviselője dr. Wagner Sándor budapesti ügyvéd leutazott Gyomára és ott személyesen tárgyalt a bizottsággal, közlővén vele az örökösök által megszabott feltételeket, melyek azonban súlyosoknak mondhatók. Az örökösök ugyanis kis holdanként 360 koronát kérnek a birtokért és azt kívánják, hogy a körülbelül 10,560,000 koronát tevő vételár felé 5 280,000 korona azonnal kifizetessék, míg a másik fele törleszhető. A bizottság a vételárát igen magasnak találta és kinyilvánította az eladót képviselőjének, hogy ily alapon a parcellázás nem vihető keresztül. A bizottság véleménye szerint holdanként átlag 300 koronát lehetne megadni a birtokért vagyis az egész uradalomért 9,300,000 koronát. A tárgyalások a megkezdett alapon folytatódnak és nincs kizárva, hogy sikerre is tognak vezetni.

— **Hangverseny.** A helybeli főgymn. tanulóifjusága Levius Ernő zenetanár vezetése mellett febr hó 3án este 8 órakor a főgymn. disztormében a zeneintézet felszerelésének költségeire hangversenyt rendez a következő műsorról: 1. Ének Innsbraker harang Attenhofer K tól. Előadja a tanulóifjuság énekkara. 2. Komoly szavaltat. 3. A hajós imája Székely J től. zongorán előadja Rohoska Jenő VIII o. t. 4. Vig szavaltat. 5. Don Inan; nyitány Mozarttól. Zongorán előadják Horváth Dezső VI. és Zvarinyi J. V. o. tanulók. 6. A kereszt vités: melodráma Előadják Wolf József VIII. Rohoska J. VIII. és Suptégl Emil VIII. o. b. tanulók. 7. Melodie Rubinstein A tól. Collon előadja Piacsko Lajos, zongorán kíséri Zvarinyi J. V. o. b. t. 8. Vig szavaltat. 9. Larghe tto Beethoven től, harmoniumon és zongorán előadják Saskó Samu és Levius Ernő tanárok. 10. Ének Dalra fel Abbtól. Előadja az if. énekkar. A hangversenyt, melynek belépő díja egy korona. előre is legmelegebben ajánljuk a tanulóifjuság iránti jó indulattal levő nagy közönség pártfogásába.

— **Választás.** A Szentandrási községben üresedésben volt iktató irnoki és rendőrbiztosi állás folyó hó 24-én töltött be választás útján. A képviselő iktató irnökká J a n o v i c s Kálmánt rendőrbiztossá pedig S z a k l a r Antalt választotta meg.

Te...!

Midőn Véer elvesztette fiatal nejét s a gyálai kastély homlokára felröplött a szomorú gyászlobogó, azt hitték az emberek, hogy a férj beleőrült a fájdalomba. Meggöngyedt a hatalmas férfi, olyan lett a járása, oly tétveget, ingatag, álomszerű, mint a holdkórosé. Járt, kelt a kastély termein, folyosóin, a zúgó hárszerű néma rongetegen, vadvirágos réten, madárdalos mezőn lelkében hordozva a fehérhűs madonna fehér arcát...

Egy örült szerelem vehemenciájával rajongott nejeért. S midőn a rideg, szomorú koporsóba bevették az utolsó szegyet, felakarta tépni a szemfödőt s a holt ajkon át egy új lelket lehelni a kiröppent helyett. Nem is a szerelem, hanem az örültség lázas, határt nem ismerő paroxizmus volt az, mit neje iránt érzett. S tán a föld alá fut ő is vesztett álma után. Észbontó fájdalom után, észbontó fájdalom talán tört ad kezébe, hogy az ön szíven verje át, ha egy üde, ártatlan gyermekre nem mosolyog felé oly édesesen, s ha egy ragyogó szempár nem sugárzik felé oly hívogatón...

S kell-e ennél szebb világitás, csalogatóbb fény egy elhaló lélek ravatalára?

Midőn a kis ártatlan mit sem sejtő naivsággal felkuszott az apja mellére, midőn parányi kezével meg simogatta lábzan égő homlokát s szemébe mosolygott, fülebe gagyogott, érezte, hogy élnie kell, hogy nem szabad gyáván elhajtani a küzdő fegyvert! Karjaiba vette a kis gyermeket, elsimogatta, eldédelgette, akár csak az édes anyja s regélt neki egy fehér arcú, fekete haju asszonyról, regélt bimbó, lilium hullásról, bimbó, virág fakadásról...

Addig regélt, addig mesélt, míg egyszer csak a gyermek szeméire ráborult a könny és akkor sirtak mind a ketten: a kis gyermek s a hatalmas atléta ember!...

A gyálai kastély rideg termeibe visszatért az élet. A gyászév leteltével Véer meghívta fivérét, ki többadnagy volt a községnél s annak fiatal nejét, kinek szépsége híres volt az egész Bácskában — a gyálai kastélyba.

A fiatal, gavallér temperamentumos tiszt azután maga köré gyűjtö a környék gentry családját, előkelő fiatalágát s a gyálai kastély falai között gyakran felhangzott a csengő dal, leány kacaj. A gyálai erdőn vidám vadászok üzik száz kopóval s hajcsárral a vadat s a gyálai réten versenyre kelnek a déleceg urlovasok.

Véer komor és hallgatag maradt. Magas, fehér homlokán ott borongott a fájdalom, setét szeméi álmatag ragyogással kutatták a végtelent. Kerülte az embereket, félt, rettegett, hogy kiolvassák szeméből, arcából, annak mámoros pirjából, keze remegéséből, hangja esengéséből, hogy új szenvedély, gyilkos, hatalmas, elementáris szenvedély lázong ereiben: félt, hogy porból, virágból éjszaka fcsüdjében, levelek zörgéséből egy árny toppan elő, egy fehér arcú halovány árny, ki fehér kezeivel szívét hordja s ki szemébe kaczag majd örjítő, észbontó kaczagással:

— Ismersz-e Véer? Éu vagyok a te asszonyod... Alig telt el a gyászév s te már szerelmeket keressz?

Es visszakéri majd kis gyermekét és elviszi oda, abba a csodás hazába, hol olyan csendes néma minden, hol nem fáj, nem ég a szív, nincs óhaja, vágya a vérnek és hol ha volt is, felszárad a könnyecsopp...

Es Véer ilyenkor összereszt, mintha az ősz hűvös szele fűtöte volna meg torró homlokát; a járása megingott, a termete meggöngyedt az önvád sulya alatt s fénytelenül fakó zavaros szemével üresen, bambán, nézte, hogy hull a nyárfák koronáiról a sárgult, dörlegett levél... Talán egy sóhaj is szállt tova a szél szárnyain reszkető ajakáról, egy sóhaj, egy név, egy új menny és egy új pokol: Iza!...

Véer neje halálával nevelőt keresett a gyermekének. S Izával egy szenvedélyes, forróvérű, tüneményesen szép leány került a gyálai kastélyba.

Kerülték mindaketten a zajos társaságot, a felületesen, konventionális társadalmi érintkezést, az egyik, mert imádattal csüggött meghalt neje emlékezetén, a másik, mert oltárt épített szívében egy férfi ideálnak s azt körülövezte oly forró, oly rajongó szerelommal, mely csak egy forró vérű, éjszemi leány szívet lepheti meg.

Véer eleinte nem is sejté Iza szerelmét, hisz eltöltölte, keblébe zárta azt a leány, mint gyöngyét, hogy elzárja a tenger s csak egy hatalmas vihar hozhatja a habok fölé.

Es Véer nem sirta még ki minden könyvét a sírdomb fölé.

Ember volt s mint ember rabszolgája a természeti törvényeknek, melyek erősebbek, hatalmasabbak a társadalmi etike ingatag paragrafusainál.

Es a szerelem, szerelmet ébreszt. Szerelem sírján is nyíllhat még ibolya.

Igazán mindennapi történet.

Iza egy alkalommal Véer kezében fojótá a kezét ki érezte, hogy a leány keze remeg az övében, érezte, hogy nyargal, hogy lüktet a vér erein át. Szemök sugára összevillant s ök érezték, tudták, hogy végük.

Ott rezgett az ítélet a levegőben, a levegőben tánczó poroszomeken, virágok szirmain, levelek erein...

Féltbuzdult a tenger s a habok háborgása, zúgása elfojtá a régi szerelem hamvadó tűzénél merengő férfi sóhaját, a tajtékozó ár elsöpörte a küzdőt s odalökte a forgó, keringő habok örvényébe...

Százszor, ezerszer telkeoste azt a hideg márvány oszlopot ott a park szögletében, melyre csak az egy szó volt véve: „Nőm“, de hiába volt minden, érezte hogy hull, egyre lejjebb lejjebb az örvény tölcserén...

Vajjon mikor csapnak hát fölötte el a habok!...

Alkonybitorban égött az ég. A nap már lebukott a láthatáron s csak izzó, vérvörös fényt szört még szerte a gyálai réten, hol a vendégsereg üzi száz kopóval, száz hajcsárral a vadat.

Véer visszavonult a többiek től. Járt kelt a parkja fái között; vezette, vonzotta, valami csodás, név nélküli óhaj... vágy. Hosszan merengőn bálulta a márvány koloszt, mintha a mélyébe akarn a pillantani mintha tudni akarná, mit álmodik az a fehér arcú asszony!...

Egyszerre csak megzörren a kavicsos út s Véer összereszt. Felbukik a hold a felhők mögöl s az ezüstös, hűvös fény szerte hull a bokrokon, leveleken...

Ott állanak egymás előtt!... Remeg mind a kettő... Körülöttük mélységes kápolnai csend...

egy egy köbor fuvalom rázza meg a harasztot, a fakuló leveleket... Szemök delejes sugára a tekintet tüzeiben összeolvad s a féktelen szerelem extasisában a szenvedély mámorában, a vágyak örjítő tüzeiben egy szó tör át a leány ajakán:

— Te!...

Es oda dobja magát az atléta ember széles melle fölé!

Az a nagy, hatalmas férfi pedig összerázkódik nem viszonzozza a forró ölelést, hanem szeliden vonja maga mellé térdre, imára kulcsolja kezét, s lágy kőrő hangon esd a márvány piramishoz:

— Ugy-e megbocsájtasz, hogy anyát adok gyermekednek?...

Es mintha a megkonduló eszharang szavában egy áment ringatna a suhogó fuvalom!...

A gyálai erdő fölöl pedig ujongó vadászdobok hord a szél!...

— Világhíró hősek. Világbirodalom alakítása —
nem szoros értelemben vevén a szót, — három ember
névéhez fűződik azóta, mióta az emberiség pályájára
vizsgagondolni képes. Nagy Sándor Julius Caesar, és
Bonaparte Napoleon ez a három. Az első keleten hódított
birodalmának legnyugatibb pontja Hellas volt, gazdag,
fényes, dicsőletes pályát futott meg és sirja felett birodal-
mának pusztá romjai is olemésztek mar, Julius világbi-
rodalmának központja nyugatra vándorolt Itáliába, de szé-
leit Afrikában, Angliában rajzolja meg a mai kor tör-
ténetírója. Ő már több maradandót alkotott: alapját
vetette a római jognak. Elettől mi maradt ránk? Shakespeare
nagyszerű drámája örzi nevét, e nélkül
csak a történetkönyvekben volna hideg emlékezőte.

Nagyjában az ő „világbirodalmát” keltette új
életre Napoleon. A régi germánok utódait hozhatta
meg, s kezének sulyát érezte Itália térszigete is. Szel-
lemi téren is Caesar örökében működött. A római jog
felélesztése fűződik nevéhez. S mi az emléke? Csak
az hogy Párisban lüktet legélénkebben, legelevenebben
a modern élet, Párisban, a legutolsó világbirodalom nagy
fővárosában, hol a Champ Elysee-n sétálok fölött cso-
dálatos aranszínű por játszik, szállong a levegőben,
mintha a tűnő „gloire” illuziójának permetege volna.
A két utóbbi világbirodalom közt egy harmadik
is bámulatra ejtette az emberiséget: a móróké. Em-
léke: a romlodozó Alhambra megkövült zenéje, körül
faragott álmái igazán volt mesevilága. Így vonult a

világbirodalom keletről mindig nyugat felé, majd fel-
északra, Franciaországba s azóta át is szállott újra
nyugatra a Calais-n s azóta már onnan is utban van
az Óceánon át — Amerikába.

A római világbirodalom megalapítójával foglal-
kodik a világtörténet most megjelent 55 füzet. A tizen
két kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik
egyetemi tanár, a rómaiakról szóló kötet szerzője dr.
Geréb József. Egy egy kötet ára díszes téblétkötésben
8 frt; füzetként is kapható 30 kr-ával. Megjelen
minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai
Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest VIII. Üllői ut. 18.) s
minden hazai könyvkereskedés útján.
Felelős szerkesztő: SZIKES ANTAL.

H I R D E T É S E K.

MEGHIVÓ.

A szarvasi takarékpénztár XXXI. rendes közgyűlése

folyó évi február hó 15-én délelőtt 9 órakor
SZARVASON A TAKARÉKPÉNZTÁR SAJÁT HELYSÉGÉBEN FOG MEGTARTATNI
melyre a t. részvényes urak, ezennel meghívotnak.

A közgyűlés napi rendje:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kiküldése.
 2. Igazgatósági jelentés a léfolyt üzletről.
 3. Az 1899-ik évi zárszámadás és mérleg előterjesztése.
 4. A felügyelő bizottság jelentése és ennek alapján a fölmentvények megadása.
 5. A tiszta nyereség felosztása és az osztalék megállapítása.
 6. Felügyelő bizottság választása 3 évre.
 7. A választmány tagjának megválasztása 1 évre.
 8. Vezérigazgató előterjesztése javadalmazása tárgyában.
 9. Netáni egyéb indítványok tárgyalása.
- Kelt Szarvason, 1900 január 17-én.

Haviár Dani
társasági elnök.

A t. részvényes urak értesítotnek, miszerint az 1899 évi eredeti zárszámadások a takarékpénztár titkári hivatalában az üzleti órák alatt bármikor megtekinthetők.

Ösztöndíj-pályázat.

A Szarvasi Takarékpénztár igazgatósága
ezennel pályázatot hirdet a

„Salacz Ferencz igazgató”

nevét viselő 2000 koronás alapítvány 1897
1898 és 1899 évi kamataira.

Ezen 300 koronát tevő ösztöndíjra oly
szarvasi illetőségű, szegény sorsú és jó maga
viseletű ifjak vagy leányok pályázhatnak, kik
tanulmányukat valamely felsőbb kereskedelmi
oskolában folytatják.

A 300 korona ösztöndíj folyó 1900 évi
március hó 4 én fog kiadatni, a pályázat
eredménytelensége esetében pedig a jövő évi
kamatokhoz csatoltatni.

A kellőleg felszerelt pályázati kérvények
legkésőbb f. é. február hó 25-én délelőtt 10 óráig
nyújtandók be az intézet titkáranál. Később
érkező kérvények figyelembe nem vehetők.
Szarvason, 1900 január 20-án.

A SZARVASI TAKARÉKPÉNZTÁR
igazgatósága.

Sürgöny czim: Nádházy Szarvason.

Nádházy János temetkezési vállalata Szarvason

Alapított 1879 ik évben.

(Kórház utca 1260 házzám alatt saját házában.)

elvállal mindenféle temetéseket — vidéken is — és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dús választé-
kban: ércz és fakoporsó-
kat, továbbá mindenféle
szemfedeleket, művirág ko-
szorukat és szalagokat.

A gyászeset megtörténtével,
a hozzátartozók bármi mó-
don tett értesítésre — vidékre
is — a lehető legrövidebb
idő alatt intézkedés történik.

Fakoporsók I frttől feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 8 frttől feljebb,
nagyoknak két méter nagyságban 35 frttől feljebb.
A Nádházy „Temetkezési Vállalata” a legcsekélyebb megrendelésnél is
gyors és pontos kiszolgálást biztosít

Kiváló tisztelettel:
Nádházy János.

Valamint ércz koszoruk.

Nyomatott Dantzky Sándor könyvnyomdájában. Szarvason, 1900.

Dús választék műkoszorúk és szalagokban.

Legnagyobb raktár ércz és fakoporsókban.